

Dictamen núm. 4/2010, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, relatiu Projecte de decret pel qual es regula el procediment per al reconeixement de la situació de dependència, la intensitat de protecció dels serveis, i el règim de compatibilitat de les prestacions del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears i es crea la Xarxa Pública d'Atenció a la Dependència de les Illes Balears

Dictamen núm. 4/2010, relatiu al Projecte de decret pel qual es regula el procediment per al reconeixement de la situació de dependència, la intensitat de protecció dels serveis, i el règim de compatibilitat de les prestacions del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears i es crea la Xarxa Pública d'Atenció a la Dependència de les Illes Balears.

Atès el que disposa l'article 2, núm. 1, lletra *a*, incís primer, de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears i l'article 4, lletra *a*, incís primer del Decret 128/2001, de 9 de novembre, pel qual se n'aprova el Reglament d'organització i funcionament, el Consell Econòmic i Social emet el següent:

DICTAMEN

I. Antecedents

Primer. El dia 11 de març de 2010 es registra d'entrada en el Consell Econòmic i Social (CES) la sol·licitud de dictamen de la Conselleria d'Afers Socials, Promoció i Immigració relativa al Projecte de decret pel qual es regula el procediment per al reconeixement de la situació de dependència, la intensitat de protecció dels serveis, i el règim de compatibilitat de les prestacions del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència en l'àmbit de la

comunitat autònoma de les Illes Balears i es crea la Xarxa Pública d'Atenció a la Dependència de les Illes Balears.

Segon. El dia 12 de març s'anuncia l'entrada de la sol·licitud als consellers del CES i, seguidament, a les organitzacions que no hi estan representades, donant-los un termini per tal que facin les observacions que considerin adients. Responen a la tramesa la FELIB i la Caixa.

Tercer. L'expedient tramés al CES consta de la següent documentació:

1. Informe justificatiu de 4 de setembre de 2009 del director general d'atenció a la Dependència
2. Esborrany del Projecte de decret pel qual es regula el procediment per al reconeixement de la situació de dependència, la intensitat de protecció dels serveis, i el règim de compatibilitat de les prestacions del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears i es crea la Xarxa Pública d'Atenció a la Dependència de les Illes Balears.
3. Memòria econòmica relativa a l'esborrany de decret.
4. Resolució de la consellera d'Afers Socials, Promoció i Immigració de 8 de setembre de 2009, per la qual s'ordena iniciar el procediment d'elaboració del decret i es designa l'òrgan responsable de tramitar-lo.
5. Oficis de tramesa de l'esborrany d'avantprojecte de decret pel qual es regula el procediment per al reconeixement de la situació de dependència, la intensitat de protecció dels serveis, i el règim de compatibilitat de les prestacions del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears i es crea la Xarxa Pública d'Atenció a la Dependència de les Illes Balears, a les secretaries

generals de les conselleries del Govern de les Illes Balears, dels consells insulars, federacions d'entitats locals i l'Ajuntament de Palma i justificants de recepció per part d'aquests.

6. Suggeriments o observacions sobre l'avantprojecte de decret, presentades per:

- Conselleria d'Innovació, Justícia i Interior
- Conselleria de Comerç, Indústria i Energia
- Conselleria de Medi Ambient
- Conselleria de Presidència
- Conselleria d'Habitatge i Obres Públiques
- Conselleria d'Esports i Joventut
- Consell Insular de Menorca

7. Resolució de la consellera d'Afers Socials, Promoció i Immigració de 19 de novembre de 2009, per la qual se sotmet a l'audiència de les conselleries el Projecte de decret pel qual es regula el procediment per al reconeixement de la situació de dependència, la intensitat de protecció dels serveis, i el règim de compatibilitat de les prestacions del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears i es crea la Xarxa Pública d'Atenció a la Dependència de les Illes Balears, i justificants de les trameses efectuades.

8. Suggeriments presentats per les conselleries

9. Resolució de la consellera d'Afers Socials, Promoció i Immigració de 29 d'octubre de 2009, per la qual se sotmet a l'audiència de les entitats interessades el Projecte de decret pel qual es regula el procediment per al reconeixement de la situació de dependència, la intensitat de protecció dels serveis, i el règim de compatibilitat de les prestacions del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència en l'àmbit de la comunitat

autònoma de les Illes Balears i es crea la Xarxa Pública d'Atenció a la Dependència de les Illes Balears.

10. Notificacions fetes a les entitats interessades i els corresponents justificants de recepció.
11. Resolució de la consellera d'Afers Socials, Promoció i Immigració, de 16 de novembre de 2009, per la qual se sotmet a informació pública el Projecte de decret.
12. Sol·licitud d'inserció en el BOIB
13. Còpia de la pàgina del BOIB on apareix l'anunci d'informació pública
14. Sol·licitud de l'informe d'impacte de gènere a l'Institut Balear de la Dona (IBD)
15. Informe d'impacte de gènere de l'Institut Balear de la Dona (IBD)
16. Informe del Servei Jurídic de la Conselleria d'Afers Socials, Immigració i Promoció.
17. Informe de la secretària general relatiu a l'elaboració del projecte de decret.
18. Sol·licitud de dictamen al CES sobre el projecte de decret
19. Projecte de decret pel qual es regula el procediment per al reconeixement de la situació de dependència, la intensitat de protecció dels serveis, i el règim de compatibilitat de les prestacions del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears i es crea la Xarxa Pública d'Atenció a la Dependència de les Illes Balears

Quart. D'acord amb el procediment aplicable, la Comissió de Treball d'Àrea Social es reuneix el dia 31 de març i elabora una proposta de dictamen que es elevada a la Comissió Permanent. Aquest òrgan aprova, finalment, el dictamen el dia 12 d'abril de 2010.

II. Contingut del Projecte de decret

El projecte que se sotmet a dictamen conté un preàmbul, 46 articles, 2 disposicions addicionals, 3 disposicions transitòries, dues de finals i 1 de derogatòria.

I. La part expositiva explica quin és el marc normatiu que empara aquest Projecte de decret i destaca la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència i l'Estatut d'autonomia, en especial l'article 19 que estableix que les administracions públiques de les Illes Balears han de garantir en tot cas a qualsevol persona dependent el dret a les prestacions públiques necessàries per assegurar la seva autonomia personal, la seva integració socioprofessional i la seva participació en la vida social de la comunitat. També fa referència a la Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears, en la qual s'estableix com a via d'accés als serveis socials, i en concret als de la dependència, l'aprovació d'un procediment mitjançant un decret de Consell de Govern.

Destaca, així mateix, la participació dels consells insulars, de les entitats locals i dels òrgans assessors de participació i representació de les persones grans i de les persones amb discapacitat.

II. La part dispositiva apareix estructurada en vuit capítols, amb un total, com ja s'ha dit, de 46 articles:

1) Capítol I, disposicions generals: recull els articles 1 a 6, amb la regulació de l'objecte i àmbit d'aplicació, titulars dels drets i competències de les distintes administracions públiques, les regles que han de regir la gestió del sistema informatiu del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència (SISAAD).

Així, estableix un triple objecte:

- Regular, dins l'àmbit de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, el procediment per al reconeixement de la situació de dependència i del dret a les prestacions del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència (SAAD);
- Establir la intensitat de protecció dels serveis, el règim de compatibilitats entre les prestacions i serveis, i
- Crear i establir la Xarxa Pública d'Atenció a la Dependència (XPAD).

Pel que fa a les regles que han de regir el SISAAD, estableix les següents:

- a) *La Conselleria d'Afers Socials, Promoció i Immigració posarà a disposició dels ajuntaments, mancomunitats i consells insulars el SISAAD per tal de facilitar la gestió dels expedients de dependència de manera descentralitzada i fiable, mantenint la privacitat de les dades personals protegides constitucionalment.*
- b) *Els ajuntaments de més de 20.000 habitants registraran al sistema la informació corresponent a les sol·licituds dels residents al seu municipi, a la seva validació i al pla individual d'atenció (PIA), així com el seu seguiment.*
- c) *Els consells insulars registraran al sistema la informació corresponent a les sol·licituds i a la seva validació i al pla individual d'atenció, així com el seu seguiment, dels sol·licitants residents als municipis de menys de 20.000 habitants.*

2) Capítol II, òrgans de valoració, amb un sol article, disposa que *l'Equip Tècnic de Valoració de la situació de dependència de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears és l'òrgan de valoració competent per emetre el dictamen proposat per determinar el grau i el nivell de dependència i també l'especificació de l'assistència que la persona necessiti, als efectes de l'article 27 de la Llei 39/2006.*

3) Capítol III, procediment per al reconeixement de la situació de dependència (articles 8 a 23) designa els treballadors socials com a professionals de referència en els casos de sol·licitud de dependència. Regula el procediment per al reconeixement de la situació de dependència i per a la revisió del grau o nivell de dependència, amb respecte al procediment administratiu general de la Llei 30/1992, de 26 de novembre. Estableix un termini per resoldre y notificar de 3 mesos com a màxim a comptar des de la data d'entrada de la sol·licitud en el registre de la Conselleria d'Affers Socials, Promoció i Immigració.

L'article 20 disposa que els efectes de la resolució de reconeixement de la situació de dependència, en grau i nivell, es retrotreuen al moment de la sol·licitud, si bé la seva eficàcia a efectes de prestacions o serveis, queda condicionada a l'aprovació del programa individual d'atenció (PIA) corresponent. Així mateix, disposa que la resolució de reconeixement de la situació de dependència, en grau i nivell, té validesa a tot el territori de l'Estat.

4) Capítol IV, Programa individual d'atenció (PIA) abasta els articles 24 a 31, on es regula el procediment que ha de dur a la resolució de cada PIA, amb el contingut propi i el termini màxim de resolució. Regula, també, els supòsits de revisió del PIA i les obligacions de l'Administració en el cas de trasllat de

residència de la persona beneficiària des d'una altra comunitat autònoma cap a les Illes Balears.

5) Capítol V, seguiment i control (articles 32 i 33), disposa que les prestacions reconegudes poden ser modificades o extingides, segons la situació personal de la persona beneficiària, en els casos següents:

- a) Quan es produeix variació essencial de qualsevol dels requisits establerts per al seu reconeixement.
- b) Per incompliment de les obligacions de l'usuari, segons la regulació de la Llei 39/2006 i l'article 37 d'aquest mateix Decret.
- c) Renúncia o mort de la persona beneficiària.

Estableix, també, l'obligació de fer un seguiment de l'aplicació correcta del PIA, ja sigui pels serveis socials comunitaris o pels equips tècnics del servei on es rebi el servei.

6) Capítol VI, catàleg de serveis i Xarxa Pública d'Atenció a la Dependència (articles 34 a 37). Pel que fa al catàleg, l'article 34 disposa que als serveis del catàleg de l'article 15 de la Llei 39/2006 s'hi aplica el règim d'ordenació, acreditació, registre i inspecció dels serveis i centres de serveis socials de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. Així mateix, hi són aplicables les disposicions vigents quant a les condicions i el règim de prestació dels serveis. Formen part del Catàleg de dependència tots els centres i serveis acreditats per l'administració competent

L'article 35 crea la Xarxa Pública d'Atenció a la Dependència dins el Sistema Públic de Serveis Socials, la pertinença a la qual està directament relacionada

amb la font de finançament públic i la disponibilitat per part de les administracions competents de les places i dels serveis de què es tracti.

L'article 37 estableix les següents obligacions de les persones beneficiàries:

- A) Facilitar directament o mitjançant la persona que n'exerceix la representació legal tota la informació, veraç, que els sigui requerida i que resulti necessària per reconèixer i mantenir la condició de persona en situació de dependència i el dret a les prestacions del sistema, llevat que consti en poder de les administracions públiques i sempre que segons la legislació vigent puguin obtenir-la pels seus propis mitjans.*
- b) Destinar les prestacions econòmiques a les finalitats per a les quals van ser reconegudes, així com justificar-ne l'aplicació si escau.*
- c) Comunicar a l'òrgan competent en matèria de dependència qualsevol variació de circumstàncies que pugui afectar el dret, el contingut o la intensitat de les prestacions que tingui reconegudes en el PIA, en un termini de trenta dies comptadors des que l'esmentada variació es produeixi.*
- d) Iniciar el procediment de revisió de la situació de dependència i del PIA en els termes establerts a les respectives resolucions.*

Finalment, disposa que si la persona beneficiària incompleix les obligacions establertes en l'apartat anterior i d'això es deriven quanties indegudament percebudes de la prestació econòmica reconeguda, o una participació insuficient en el cost dels serveis, estarà obligada al seu reintegrament o a l'abonament de la diferència que correspongui, sense perjudici de les actuacions sancionadores que siguin procedents.

7) Capítol VII, Intensitat dels serveis del catàleg (articles 38 a 45), recull les prestacions i serveis que, d'acord amb l'article 10.3 de la Llei 39/2006 correspon a cada grau i nivell de dependència.

Defineix els serveis assistencials com els que ha de rebre la persona en situació de dependència per a la seva atenció i cura personal en la realització de les activitats de la vida diària, així com els que tenen com a finalitat la promoció de la seva autonomia personal, inclòs el transport adaptat per a l'assistència al centre de dia o de nit.

Els articles 40 a 43 delimita la intensitat dels serveis de teleassistència, d'ajuda a domicili, del centre de dia i del serveis d'atenció residencial.

L'article 44 regula les prestacions econòmiques i el 45 la suspensió temporal de les prestacions del SAAD i substitució per mesures transitòries de respir.

8) El capítol VIII, regula el règim d'incompatibilitats dels serveis i prestacions econòmiques, en l'article 46.

III. Pel que fa a la part final, com ja s'ha dit, aquesta consta de dos disposicions addicionals, tres de transitòries , una de derogatòria i dues de finals.

La disposició addicional primera disposa que totes les referències als treballadors socials en aquest Decret, s'han d'entendre fetes a titulats universitaris en treball social o a assistents socials.

La disposició addicional segona estableix un deure de confidencialitat per a totes les persones que intervenen en els processos de dependència.

Les disposicions transitòries regulen la situació dels centres i serveis privats que presten serveis a persones reconegudes en situació de dependència, l'entrada en vigor del règim de compatibilitats, que se demora fins l'1 de gener de 2011 i el règim dels expedients ja iniciats a l'entrada en vigor d'aquest decret.

La disposició derogatòria deroga la Resolució de la consellera d'Afers Socials, Promoció i Immigració de 8 de novembre de 2007.

La disposició final primera faculta el conseller o consellera d'Afers Socials, Promoció i Immigració per desplegar aquest Decret i la disposició final segona estableix que la norma entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

II. Observacions generals

Primera. Aquest CES, en el dictamen 18/2008, relatiu a l'Avantprojecte de Llei de Serveis Socials, va considerar que la regulació sobre el sistema de serveis socials de les Illes Balears és cabdal per a la població i, en aquest sentit, va valorar molt positivament la iniciativa, atès que la llei aleshores vigent sobre la matèria datava de 1987 i considerava que passats més de 20 anys, l'estructura demogràfica de Balears, les necessitats socials de la població i el concepte de la gestió pública havien variat i evolucionat notòriament.

Així mateix, el dictamen del CES d'Espanya núm. 3/2006, relatiu a l'Avantprojecte de Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, va valorar que la creació del Sistema Nacional d'Atenció a la Dependència (SND) representava un avanç fonamental en el procés de modernització del sistema espanyol de protecció social, que respon així, a una necessitat cada vegada més palpable en la nostra societat. També considerava que la configuració d'atenció a la dependència com un dret subjectiu de caràcter universal el confereix un substrat normatiu superior, essent aquest un dels seus principals elements diferenciadors respecte a la protecció que s'ha anat prestant fins ara de manera fragmentària amb diferents instruments, dispositius i prestacions públiques, especialment des dels Serveis Socials. El caràcter integral del SND afavoreix la resposta més adequada davant aquestes situacions, motiu pel qual s'ha de veure reforçat amb la necessària coordinació de serveis en tots els nivells, en especial, entre els diferents nivells de l'Administració.

En consonància amb això, aquest CES entén la conveniència i la necessitat de regular el procediment per al reconeixement de la situació de dependència, la intensitat de protecció dels serveis i el regim de compatibilitat de les prestacions del SAAD i de complir així amb el mandat de la Llei 39/2006, de 14 de desembre.

Segona. Consideram la importància d'entendre quina és la situació de les persones dependents en relació amb el total de la població i, per això, passarem a fer una referència a les dades que consten a la Memòria del CES 2008 en relació a la situació de dependència a les Illes Balears:

“El progressiu reconeixement social de les situacions derivades dels problemes de dependència i de la manca d'autonomia personal va desembocar en l'aprovació de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, anomenada de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència (LAPAD).

La principal característica de la LAPAD és que reconeix el dret subjectiu de les persones en situació de dependència a rebre les prestacions necessàries per a la promoció de la seva autonomia personal o a ser ateses de la seva dependència.

La segona característica bàsica és la creació d'un nou sistema que ha de coordinar i regular les prestacions i la cooperació entre administracions i entre els serveis sanitaris i socials. Es tracta del Sistema per a l'Autonomia i l'Atenció a la Dependència (SAAD).

Segons l'enquesta de discapacitat, autonomia i dependència (EDAD 2008), la taxa de discapacitat a Espanya és del 8,5%, la qual cosa representa un descens de mig punt percentual en relació amb l'enquesta anterior (EDDES) del 1999. A les Illes Balears la taxa és lleugerament inferior a la taxa espanyola i se situa en el 7,10%. En xifres absolutes, parlem de 3.847.900 persones amb discapacitat en el conjunt de l'Estat espanyol i de 76.172 per a les Illes Balears.

El col·lectiu amb discapacitat més nombrós és el format per les persones més grans de 65 anys, que a les Illes Balears són un total de 39.829. En pràcticament deu anys el nombre de persones grans amb discapacitat a les Illes Balears ha augmentat un 34%. Això no obstant, convé tenir en compte que no totes les persones grans amb discapacitat es troben en situació de

dependència. A les Illes Balears, la població de persones més grans de 65 anys amb dependència arribaria el 2008 a les 23.994 la qual cosa significa un augment del 17,66% en xifres absolutes en relació amb el 1999.

Es desprèn una tendència a l'alentiment en el percentatge de dependència entre la població de persones més grans de 65 anys. Les causes hauríem de cercar-les en:

- a) L'augment de la població total (la taxa de dependència ha passat de 2,48 a 2,24 en pràcticament 10 anys).
- b) L'augment de la població de persones grans es mou en unes xifres consolidades, ja que la taxa d'envelliment segueix un creixement constant però sostingut perquè no es veu influït per una alta mortalitat ni per la immigració, factors aquests que, com és sabut, juntament amb la taxa de fecunditat, determinen l'envelliment o el rejuveniment d'una població.
- c) L'increment del nombre de persones grans dependents és del 17,66% en relació amb el 1999; es pot parlar que no hi ha un augment gaire significatiu de la necessitat d'ajuda en les activitats per a la vida diària, i això tot i haver-hi més persones més grans de 65 anys. En conseqüència, s'observa un retard en l'aparició de la dependència.

Pel que fa als familiars curadors, segons l'Informe del 2007, la xifra global de familiars curadors de persones grans a partir d'alguns indicadors internacionals i d'altres d'elaborats per a aquest informe no és preocupant pel que fa al potencial d'ajuda familiar: hi ha prou familiars per tenir cura de la gent gran.

La dificultat pot venir perquè cada vegada és menys nombrosa la població de dones curadores més grans de 65 anys i perquè hi ha més poca disponibilitat familiar per atendre les persones grans a causa de les noves tipologies familiars, de les exigències del mercat de treball, de la dispersió geogràfica dels familiars propers, dels costos econòmics associats a l'atenció a la dependència severa i absoluta tant funcional com per deteriorament cognitiu, etc.

Per això, és important plantejar tres camins de suport als familiars curadors mitjançant:

- Serveis de proximitat vinculats a la comunitat, com l'ajuda a domicili i, sobretot, els centres de dia.
- Programes de suport psicosocial amb línies de formació, suport emocional i seguiment comunitari dels casos en els quals l'atenció familiar presenta més risc.
- Les prestacions econòmiques per cures en l'entorn familiar, amb la derivada de la possibilitat d'alta a la Seguretat Social mitjançant un conveni especial per a curadors no professionals.

A mesura que la implantació de la Llei arribi als graus i als nivells de menor dependència, serà ineludible concertar i potenciar les accions que actualment duen a terme el Govern, els consells insulars, els ajuntaments i les associacions. Al llarg del 2008, el focus ha estat dirigit als casos més delicats, els dels graus II i, sobretot, III.

Tercera. Pel que fa al desplegament del SAAD a les Illes Balears, la Memòria del CES 2008, fa les següents aportacions:

“La LAPAD es desenvoluparà progressivament fins a l’any 2014 seguint un ordre descendent de grau i nivell, que s’inicia amb l’atenció dels casos més greus (GIII i N2) i acabarà amb l’assistència dels casos més lleugers (GI N1). Durant el 2007, any d’implantació de la Llei, s’atengueren els casos de gran dependència de grau III nivells 2 i 1. Al llarg dels anys 2008 i 2009, s’incorporen les dependències severes, que corresponen als graus II nivells 2, i durant els anys 2009 i 2010, el mateix grau II però nivell 1. En la darrera fase, correspondrà atendre la dependència moderada. Així, el grau I nivell 2 serà atès els anys 2011 i 2012, i el nivell 1, els anys 2013 i 2014. Es preveu avaluar l’aplicació de la Llei l’any 2010.

Pel que fa a les característiques d’insularitat i de capitalitat pròpies de les Illes Balears, aquestes creen una legislació a les Illes Balears que ha de procurar distribuir la titularitat de les competències i de les transferències de gestió entre els distints ens institucionals: govern autonòmic, consells insulars, mancomunitats i ajuntaments.

Aquesta especificitat fa que el seguiment de les competències respectives, la gestió de les dades produïdes i el traspàs d’informació, aspecte fonamental per a les transferències de recursos públics, sigui una tasca delicada i sotmesa a un equilibri de forces no sempre estable.

Durant l’any 2008, el desplegament de la Llei s’ha dut a terme bàsicament des de la Direcció General de Dependència de la Conselleria d’Afers Socials, Promoció i Immigració del Govern de les Illes Balears.

Hi ha hagut converses i reunions multilaterals amb el Govern de l'Estat i amb els consells insulars i els municipis, tant per temes de finançament i gestió com per ordenar el traspàs de competències als consells insulars i als ajuntaments, associat aquest traspàs a diversos moments del procés d'execució dels serveis i les prestacions per a la dependència.

Durant l'any 2008, no s'ha transferit cap paquet important de competències o de personal als ens municipals o supramunicipals. Ara bé, l'any 2009 es va provar la Llei de Serveis Socials, amb la qual s'ha renovat la legislació marc autonòmica i s'ha derogada la Llei del 1987, ja desfasada, per integrant-hi els components que marca la Llei 39/2006 (LAPAD), considerant els aspectes de relacions, obligacions i competències respectives de les diverses institucions implicades en el desplegament de la Llei 39/2006 a tot el territori.

Quarta. Pel que fa a les dades econòmiques vinculades al desplegament de la Llei 39/2006, la Memòria del CES recull que les despeses arriben a un total de 77.471.829,10 euros. Amb la suma de les despeses generals, s'arriba a 80.790.829 euros. Els ingressos, en canvi pugen a 17.507.484,30 euros, de manera que el balanç és de 63.283.344,80.

“Amb més detall, els conceptes imputables a despeses tenen quatre capítols: prestacions de la Llei, ajudes econòmiques per facilitar l'autonomia personal (tal com recull la disposició addicional tercera per a les comunitats autònomes), despeses generals i altres despeses. L'apartat més elevat fa referència a les despeses derivades de les prestacions de la Llei de dependència, que arriba als 68.257.288,64 euros i significa percentualment el 88,11% de les despeses de dependència, excloses les generals; aquestes, amb 3.319.000

euros, són el 4,11% del total de despeses. Dins l'apartat d'altres despeses s'hi inclouen les relatives al suport a la valoració i a la gestió, així com les despeses d'inversió. És important considerar l'esforç fet en temes de gestió i de suport perquè, com recull el seguiment mensual de les sol·licituds i les valoracions, s'ha aconseguit invertir la tendència del 2007, que mostrava un volum de sol·licituds més elevat que el de valoracions, per la qual cosa la cadena administrativa per obtenir la prestació sempre havia de dur retard perquè el sistema no absorbia les sol·licituds que entraven.

La despesa de més quantia (un 68,88%) és la referida a les prestacions per a centres residencials, amb 2.366 places. La xifra en euros arriba als 47.020.590,56, amb una relació gairebé d'1 a 2 entre la despesa per a gent gran i la despesa per a discapacitats. El quocient de cost per plaça se situa, en aquest darrer col·lectiu, en els 23.810 euros a l'any, mentre que en el cas de les places residencials per a gent gran el cost any és de 18.230 euros.

Pel que fa als centres de dia, destaca l'esforç pressupostari, si bé cal reconèixer-lo encara insuficient. La despesa arriba als 8.160.985,25 euros, pràcticament el 12%. La plaça té un cost de 7.563 euros a l'any, atesos els 1.079 usuaris.

Aquesta dedicació a l'actuació més propera a l'entorn creix també per l'assignació de la partida de prestació econòmica per a cures dins l'entorn familiar, amb un total d'11.335.059,57 euros, que arriben al 16,61% del total de despesa en prestacions.

Les dades anteriors confirmen una modificació de la tendència dominant, pràcticament fins al 2007, i observam una tendència incipient a canviar el

model d'atenció a les persones dependents per fer-lo més sostenible econòmicament i socialment. En aquest sentit, cal considerar amb certa preocupació, i per això encara convé treballar-hi molt més, l'escassetat de centres de dia i nit, i la presència gairebé testimonial, o residual segons es miri, de les despeses per a programes de prevenció i autonomia personal. És necessari treballar més entre les institucions i les entitats del tercer sector. En concret, només l'Institut Mallorquí d'Afers Socials, (IMAS) els ajuntaments que hi col·laboren i algunes de les associacions d'afectats implanten programes preventius al territori; en el cas de l'IMAS d'ençà el 1994.

IV. Observacions particulars

En aquesta part del dictamen, començarem per unes consideracions referents al procediment d'elaboració de la norma, per continuar amb el preàmbul i, finalment, unes breus observacions relatives a l'articulat mateix del Projecte de decret.

Primera. El procediment que s'ha dut a terme respecta les prescripcions legals sobre elaboració normativa de la Llei 4/2001, del Govern de les Illes Balears. No obstant això ens crida l'atenció, d'una banda, la memòria econòmica i de l'altra, el tràmit d'audiència.

Pel que fa a la memòria econòmica, aquesta conclou que *la regulació del procediment per al reconeixement de la situació de dependència, la intensitat de protecció dels serveis, el règim de compatibilitat de les prestacions del SAAD en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears i la creació de la Xarxa Pública d'Atenció a la Dependència de les Illes Balears no suposa noves despeses dels pressuposts de*

l'Administració de la comunitat de les Illes Balears i, per tant, no és necessari l'estudi econòmic previst en l'article 42.1 de 4/2001.

Entenem que, certament, la regulació d'aquesta norma no suposa despeses, però l'aplicació de la norma, en canvi, sí, ja que implica tramitar i resoldre nombrosos procediments en terminis màxims de 3 mesos, per als quals són necessaris recursos personals i materials que generen inevitablement despesa pública, tal i com s'ha posat de manifest en les observacions generals. Tot això sense perjudici de considerar com a necessàries aquestes despeses destinades a millorar la qualitat de vida de les persones dependents.

Recomanam, per tant, una major diligència i rigorositat a l'hora d'elaborar les memòries econòmiques.

D'altra banda, pel que fa al tràmit d'audiència, crida l'atenció que només s'hagi tramés l'esborrany de la norma a les administracions públiques i a les entitats representatives dels interessos de les entitats locals, quan és una norma que, malgrat regula un procediment, afecta de manera directa els interessos de la ciutadania. Som conscients que les associacions, els col·legis professionals i altres interessats poden participar i presentar al·legacions des del moment que la norma s'ha exposat al públic via BOIB. Ara bé, el grau de difusió no és el mateix que amb una tramesa directa.

Finalment, pel que fa a la tramesa a les administracions públiques, entenem que tal vegada hagués estat enriquidor escoltar els ajuntaments de manera directa, sobre tot pel que fa als de municipis de més de 20.000 habitants ja que es veuen directament afectats pel desplegament del decret i no només

perquè el preveu que els registres en els quals es presentin les sol·licituds siguin els municipals, sinó perquè es generarà despesa, cosa preocupant en especial quan es palesa la greu situació pressupostària que pateixen actualment les administracions municipals.

Segona. En relació amb el preàmbul, consideram que compleix amb el seu objecte, atès que fa una referència al marc competencial del qual deriva el Projecte de decret i a la seva raó de ser, i fonamenta adequadament la seva existència en compliment del mandat de la Llei 39/2006 i de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears. No obstant això, s'ha d'incloure una referència a la consulta feta a aquest CES i el dictamen que s'emet.

Finalment, recomanem que es revisi la redacció del paràgraf següent:

Aprovada la Llei 4/2009, de 11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears, en la qual s'estableix com a via d'accés als serveis socials, i en concret als de la dependència, els serveis socials comunitaris és convenient i necessari regular sota l'empara normativa d'un decret del Consell de Govern el procediment per a l'accés de la ciutadania de les Illes Balears al Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència, la intensitat de protecció dels serveis i el règim de compatibilitat de les prestacions, i crear la Xarxa Pública d'Atenció a la Dependència en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears, com a part del sistema que preveu l'article 2 de la Llei 4/2009 (...).

Si bé entenem que el que es pretén és posar de manifest que ha de ser un decret de Consell de Govern el que reguli el procediment d'accés al SAAD, la intensitat de protecció o el règim de compatibilitats, el paràgraf és sintàcticament incorrecte.

Tercera. Pel que fa a l'articulat, volem fer les consideracions següents:

1) Pel que fa a l'article 19 que regula el termini per resoldre, entenem que en cas que la Conselleria no pugui resoldre dins el termini de 3 mesos, el sentit del silenci es positiu.

Respecte d'aquest precepte, i en relació amb l'article 5, que regula la cooperació interadministrativa, i atès que els registres a través dels quals es volen canalitzar les sol·licituds de reconeixement de la situació de dependència són els municipals, recomanem que s'adoptin instruments de coordinació que siguin realment necessaris i efectius i que es dugi a terme un seguiment per assegurar que no es produeixen diferències de tracte en els procediments segons el municipi d'origen de la sol·licitud. Considerem que per tal d'evitar aquestes diferències de tracte per raó del municipi h'hauria d'establir un termini breu dins el qual l'ajuntament respectiu ha de trametre les sol·licituds a la conselleria.

En aquest sentit, considerem que atesa la intervenció de diverses administracions en el procediment, es necessari un sistema informàtic en xarxa en el qual els ajuntaments puguin donar entrada als expedients i on puguin trobar la informació sobre la situació dels expedients per poder informar als interessats. Entenem que una administració vertaderament propera als ciutadans passa per permetre que aquests puguin accedir a l'estat dels seus expedients des de l'ajuntament des del qual han fet la sol·licitud. Més encara un sistema informàtic permetria detectar sol·licituds duplicades, dur un control més efectiu sobre els procediments i agilitar-los, de manera que el termini de 3 mesos per resoldre sigui una realitat.

Finalment, consideram que s'hauria de fer feina per apropar l'Administració electrònica també a aquests procediments i permetre la presentació de sol·licituds *online*. El Govern ha de tenir en compte que en molts de casos són els familiars més propers els que s'encarreguen de tramitar les sol·licituds i que l'administració pública, en la seva vocació de servei, ha de facilitar les tasques dels ciutadans.

2) Pel que fa als recursos de l'article 21, recordam que també es pot interposar directament un recurs contenciós administratiu i que així s'hauria d'indicar.

3) L'article 29, relatiu al desacord amb la proposta de PIA disposa que qui estigui en *desacord greu* amb la proposta (...) s'ha de fer constar. Volem deixar constància de la dificultat de determinar quan el desacord és greu i quan és lleu i, per tant, consideram que es podria suprimir el qualificatiu, de manera que es faci constar simplement el desacord.

4) L'article 31 regula els supòsits de revisió del programa individual d'atenció, i passa de l'apartat c) a l'apartat e).

5) Pel que fa a la part final, recomanam que la disposició derogatòria es situï abans de la primera disposició final i a continuació de les transitòries, no entre la primera i la segona finals.

6) Finalment, volem incidir en la necessitat de comptar amb les corporacions locals no només com a canals de recepció de documents, sinó en el sentit de

preveure el necessari finançament que les obligacions que es deriven d'aquest decret generaran.

V. Conclusions

El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears ha valorat el Projecte de decret pel qual es regula el procediment per al reconeixement de la situació de dependència, la intensitat de protecció dels serveis, i el règim de compatibilitat de les prestacions del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears i es crea la Xarxa Pública d'Atenció a la Dependència de les Illes Balears, i sol·licita al Govern que sigui receptiu a les recomanacions formulades en aquest dictamen.

La secretària general

Vist i plau

El president

Àngels Bellinfante Torres
Suplent

Llorenç Huguet Rotger

Palma, 12 d'abril de 2010